

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Külföldre egész évre 12 "	

Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjárónak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.

— Egy példány ára 16 fillér. —

Megjelen hetenkint, egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 1 cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérrel csökkentve.

Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BETEGET PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvtőlő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.

— Kéziratok nem adtnak vissza. —

Az okszerű gazdasági ismeretek terjesztése.

Czikkünknek aktualitását a földmívelésügyi miniszternek a lelkészek és tanítókhoz intézett felhívása szolgáltatja, a melyet a napi és szak-sajtó mostanában publikál, a mely szerint az ország különféle helyein szülő- és borgezdasági kurzusok rendezetnek. Mint a toborzó harcra hívó szava, ez a felhívás is harcra hív és azokhoz szól, a kik a néppel állandóan érintkeznek és a kiknek példaadása, utmutatása — tapasztalás szerint — a legintenzívebb hatásválasztó eszköz a lelkész és tanító urakhoz, hogy a gazdasági megerősítés és haladás programszerű céljait segítsék megvalósítani.

Közgazdasági életünkben jellegzetesen ki-domborodik az a törekvés, hogy a faluk értelmiségét kell az új gazdasági irányoknak meg-hódítani. Mai közgazdasági életünk akként fog-jak jövendőben jelmezni, hogy ebben az idő-ben mutatkozik a földmívelésügyi kormányzatban következetesen a programszerű igyekezet, mely kulturtenyésztéssel óhajta a helyes gazdaság-vitelt a népreteg termőtalajába ültetni, ezen cél érdekében aztán sok irányban sorakoztatja, hívja, toborozza azokat, a kik erre a kulturmisszióra hivatottak.

Az okszerű gazdasági ismeretek terjesztése általánosan és a legszélesebb zónákra kiterjedő-leg nem végezhető másként, csak a mostani rendszerrel. Mivel nálunk a gazdasági kérdések iránt szinte apárikus közöny volt, ebből magya-rázható meg, hogy a szeminariumok és tanító-képezdek régebbi tanterveiben a gazdaságvitel tudománya mostoha gyermek volt. És hogy a nép hivatott vezetői közgazdasági előkészítéssel, ismeretekkel, gazdasági terep való szándékokkal és tervekkel foglalják el kulturális órálmomá-saikat: ez inkább óhaját tárgya volt a multban, mint a cél tudatos munkát. Jövőben másként lesz, mert a szeminariumok és tanítóképzőinté-zetekben a gazdasági ismeretek és főleg en-nek gyakorlati része intenzívebben, gazdasági szaktanárokról utján terjed. De nekünk a gazda-sági megerősítés munkájában sürgős napi fel-a-datunk vannak. Ezért ismétlődik meg annyiszor a földmívelésügyi miniszternek a lelkészek és tanítókhoz való hívó szava. Így még április 29-én a szőlőmívelés gyakorlati ismeretei ter-jesztése érdekében az ország hét helyén nyil-nak meg tanító és lelkészek számára a kurzu-sok, éppen most — a két husvétii ünnepeket le számítva — folyamatban van az ország négy helyén a gyümölcs-tenyészési kurzus, az isko-

lai nagy szünidőben pedig egész sora lesz a méhészeti, tejgazdasági, szövetkezesi, szőlőte-nyészési, pinczekezelési, házi-ipari stb. kurzu-soknak.

Érdekes áttekinteni, hogy a földmívelésügyi miniszter évről-évre mint terjesztette ki terjed-e-lemben ezt a rendszeres akciózt.

Míg 1896-ban három tanfolyam volt mind-össze, már a mult évben 32 ilyen kurzust ren-deztek. Míg az első évben össze-vissza 63 ta-nító hallgatta a különféle kurzusokat, már a mult évben 380 lelkész és tanító vett részt. Öt év alatt, mióta a földmívelésügyi miniszter a gazdasági haadás érdekében ezeket a kurzusokat állandóan és rendszeresen megtartotta, 1844 lelkész és tanító hallgatta az előadásokat. Ez idén újabb kurzusok is kiadásban van-nak és valamennyire nagyobb számú felvétel történik.

Mert ha arra gondolunk, hogy ezekre a kurzusokra természet szerint azok fog-nak je-lenkezni, a kik előszeretettel kezdenének meg egyes földjűk, helyzetük szerint haszonnal meg-segítést új gazdasági módszert, csak ismereteik hiányoznak hozzá: azt kell fötennünk, hogy — ezt a hiányt ezeken a kurzusokon pótolva — most már haladéktalanul munkához látnak és a felmutatott siker nyomán kezdűk számos kö-vetkezőre látni. A nemzetvagyon milyen fejlődését jelenti az, ha az ezerfélésszáz új és hivatott té-nyező gazdasági megerősítésünk, a helyes gaz-dasági ismeretek terjesztésére irányított leg-nyekedik. Ezt alig szükséges kiszinezni, hiszen mindenki, a ki helyzetétünk, népünket ismeri és tudja, mily erőlténi erőt van abban, ha e mun-kát éppen a jelzett tényezők végzik, át fogja érezni ennek az intézménynek nagy jelentősé-gét és kinek-kinek a milyen a kis existenciájik sorsa iránt való szeretete, a szerint jelentkezik ennek a vonzó képek perspektívája.

Az akcióhoz csak egyet kívánunk. Hogy azok, a kik ezen a kurzusokon a gazdasági szaktudást szerzik, ne csak a maguk szak-májja kérdéseiben nyújtsák a helyes, a haszon-al értekesíthető gyakorlati ismereteket, de mesterek legyenek abban is, hogy lelkes vágy terjedjen a kurzusok hallgatóiban arra, hogy ismereteiket közlőik működtetik helyén és pél-daadólag serénykedjenek ezután.

Hogy pedig ez nem afféle jámbor óhajtat, azt a közelmult példája bizonyítja. Sokfelé lát-juk már, hogy a szaktanfolyamokon nyújtott ismeretek áldásosan terjednek; az államnak erre a célra fordított költségei busan kamatoznak. A magyar földmívelők konzervatívusának tör-hetelensége, úgy látszik, csak mese volt. Ezzel

szédítettek magukat, a kik nem akartak annak megtörésén bajlódni. Ince az eredmények iga-zolják, hogy népünk készséggel hajlik a bölc-s vezető tanácsra, csak hozzá kell férközni a lel-kében. A földmívelésügyi miniszter félredobta új-jából azt a megavasodott frázist, hogy »a mi földmívelőnk nem akar hadni« s ma már mindenki látja, hogy bizony szinte rohamosan terjedt át a kultura, ha törődnek vele. A beszé-des számok a miniszter idejének helyességéről s egy szebb jövőről beszélnek.

— A szokottnál is érdekesebb ülése lesz ma (va-sárnap) délután pont három órakor Udvar-helyvármegye Iparfejlesztő Bizottságának Hollaky Arthur főispán előktele alatt a vármegyeházán I. emeleti kistermben. Nem is annyira a Bizott-ság ülése, mint inkább az érdekelt iparos- és gazda-körök nagyszabású értekezletének lehetne nevezni, hol a mindennapi kenyér kérdéséről, közgazdaságunknak szolidabb alapokra való helyezésétől tanácskoznak hi-vatott szakfelek. Stodola József lipótszentmiklósi bőripari vándortanító; az Országos Központi Hitel-szövetkezet megbízottja Hegedűs San-dor kereskedelemügyi miniszter rendeltéből, valamint egy külföldi papirgyáros is, ki a Székelyföldön meghonosítandó faipar érdekében a helyi viszonyokat tanulmányozza — jelen lesz és résztvesz az értekezletben. Gutmann Ede lipótszentmártoni gőz-üzemre berendezett juhturgyar tulajonos előterjesz-tése — a Székely-Udvarhelyi létesítendő gőzüzemi juhturó- és sajtgyár ügyében — szintén az ülést tár-gyálják. A székelyudvarhelyi bőrgyár tárgyában a kereskedelemügyi miniszternek 9370. sz. leirata s ennek értelmében a timárpár társulati szövetség léte-istése is megbeszélésre kerül. Az igen üdvös és megvaló-sulás esetén közszükséglet képező cél az, hogy a bőri-parosok s általában a labeli készítő szövetkezetbe lépjenek. Az Orsz. Közp. Hitel-szövetkezet segítségével megfelelő tőkét biztosítsanak iparosaink a maguk ré-zére, készítményeik versenyképességének lehetővé te-telére. Ezt azonban csak az egyesülés, tömörülés út-ján lehet elérni, a mire soha sem volt kedvezőbb al-kalom, mint ma. Teljes jóindulattal hangsúlyozzuk tehát ismétlenül és unost-untalan iparosainkat: ezt az igen kedvező alkalmat ragadják meg, mivel csakis úgy re-mélhető, hogy az irányadó körök sikerrel támogathat-ják ügyünket továbbra is. Az ülést nyilvános lévén, óhajtatjuk, hogy úgy az érdekeltek, mint az érdeklődők minél nagyobb számban résztvegyenek.

Darányi miniszter az éneklő madarak védelmében.

A „Székely-Udvarhely” február havi egyik számában szóva tettük volt az éneklő madarak pusztítására irá-nyult územeket. Most annál nagyobb örömmel vesszük a hírt, hogy Darányi földmívelésügyi miniszter a mező-gazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény alapján rendeletet adott ki, mely népies és tudományos nevékről felsorolja a mezőgazdaságra hasznos madarakat s kimondja, hogy ezental a rendeletben felsorolt madara-kat (pl. csiz, rigó, pacsrta, filemle, kenderike stb.) elfogni, megölni, vagy forgalomba hozni e csakis hatóságok engedélye alapján szabad és csakis igazoltan tudományos célokra. A védelem kiterjed a hasznos madarak fészkeire is tojásaira is. Engedély 14 napi ér-

vénnyel legfeljebb 10 drb állat fogására, 10 drb ma-dar-fészek elszedésére adható. Postán, vasuton, hajón, kézben, vagy szekeren csakis szállítási enge-déllyel lehet madarakat forgalomba hozni. Az engedélyt kis- és nagyközsegekben a főszolgabíró, rendezett városokban a polgármester, tvh. városokban a tanács illetékes kiadni. A rendelet határozmányai el-len vétők büntetés alá esnek. A miniszter meghagyta, hogy rendeletét minden közsegekben hirdessék ki, ennek határozmányaira a mezőöröket külön oktassák ki, azok ellenőrzése az erdőri és utfontartási személyzetnek is kötelességévé tétessék.

Világnapló.

Azon meglepő hírt hozta egynehány fővárosi lap, hogy Hegedűs miniszter lemondott s lemondását a mi-niszterelnök elfogadta. A lemondás okául az „Ad-ria” törvényjavaslat vehemens tárgyalását, valamint azon körülményt említették, hogy a párisi kiállítás alkalmából kitüntetett egynek névsorát önhatalmúlag megváltoztatna. Ezen hírt azonban illetékes helyről cselezatos koholmányok nyilvánították. — Érdekes statisztikai adat Budapest lakosságának va lásfelekezet szerinti felosztása. E szerint a székesfőváros 703,448 lakosa következőképp oszlik meg: római katolikus 427,122, zsidó 166,198, református 62,837, lutheránus 37,170 és gör. keleti, unitárius, mohamedán s más vallás felekezettől 10,131. — Új-Mexikóban a Bronco hegyességben Ed Fulmer csikagó egyetlen tanár Amerika egyik oslakóinak a cliff-dwellers-ek óshajlékait kutatva rá akad egy egész falura. Nevezetes ebben az, hogy megállapított, miszerint ezen falu már 5000 éves s lakói azt 900 lab magvas őrveny felett 30 láb szélességű sziklagerincze építették, úgy hogy Fulmer tanár és kísérői csak kámpokon és kötélhágcsókkal közelíthették meg. — Kongresszusra gyűltek össze az alföldi magyar socialdemokraták husvét másod napján Szentesen. Tömegesen gyűltek össze a túrlémszett alföldi parasztagdák, hogy kifejezést adjanak szívük keserűségének, de egytuttal, hogy határozatilag jelent-sék ki azt, miszerint ők nem a házat nem ismerő ra-dikalis socialisták tanainak hívei, mert ők első sorban magyarok s tisztá nemzeti alapon állnak. — Brüs-selben is tanácskozásra összehgyűltek a társadalmi rend megbontására törekvő anarchisták. Vagy 100-an jöttek össze, hogy sötét terveik sikeres kivételének cselezőré módozatai és eszközei felett vitakozzanak. — Brassó-vármegyében erősen szervezkednek szász atyánkfiai a jövő választásra. A brassói Kreisausschuy értekezlete kimondta, hogy az összes brassómegeyi választó ke-rületekben szász nemzetiségű jelölteket fognak föállítani — Letartóztatták a macedon forradalmi bizottság hirt-edet elnökét Sarafoi Borisof Sofian s lakásán tartják őrizet alatt. Ezen bizottság hatalma eddig oly nagy volt Bulgáriában, hogy ellene sem a fejedelem, sem a kor-mány fellépni nem mert. Ezzel talán vége szakad azon izgatásoknak és politikai gyilkosságoknak, melyek ezen bizottság parancsára teljesítettek. Krónikás.

Viszontválasz

— a t. Pap Miklós ur válaszára. —

Kedves Jó Uram!
A néhai tudós Brassai bácsi nyelvjavítása szerint „ismétválasz” és nem a fennírottat kellett volna címül írnom az Ön beceses s hálás köszönetet kifejező vála-szára. Hanem a mig szélyesen is találkozhattánk,

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYÁJA.

A 48-as törvények szentesítése.

— Nosz Gusztáv tanár alkalmi beszéde. —
(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárgyjaja)

Minden nemzet csak addig méltó a fennmaradásra, mig nagy alakját az öket illető piedestálon tudja tisz-telni, mig legjobbjaitól alkotott intézményeit aggodó gondoskodással s kegyelettel igyekszik biztosítani az idők, korok és viszonyok mint len felforgató elemeitől; és csak addig van jövője, mig lelkesen követi azokat, mint követik Izrael fiait a Móáb pusztában a lángoszlópot, mely elvezette őket a kies Chanaan gazdag tartomá-nyába s mely nép bármily tekintetből megtagadja mult-ját, elfeledi őseit, a nagyjai iránti hálat, annak a nép-nek erkölcsi érzéke melyen megrendült s jövendője aggodalommal tölti el a hazáját igazán szerető szívet. Leikünk oltárán égni kell a hazafias visszaemlékezés Vestatűzének.

Az 1848-iki nagy vívmányoknak, az egész állami, társadalmi és magánéletünket csodásan átalakító törvé-nyek szentesítésének emlékre gyűlekeztünk itt ma össze. Kell, hogy a gondolat szárnyain száljunk vissza a multba, hogy ott hitet, lelkesedést, nemes önfeláldo-zást tanuljunk, hogy a folyton megújuló zárandokolás által kellett magasztos felbuzdulás elő valóssággá vál-toztassa át mindazt, a mit azon csodás idők tüne-ményszerű alakjai nagyot, dicsőt, üdvöst akottak, hogy így fokozatosan felvirradjon hazánkra ama jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százazrek ajakán.

53 évvel ezelőtly egy nagy templomná alakult át hazánk, melynek szentélyéből az ige papjai, történel-münk szellemőrisai hirdették az üdvözítő tant addig nem ismert, nem élvezett szabadságról, testvériségről, egyenlőségről.

Korona és nemzet, ur és paraszt, szegény és gaz-dag egyetelműleg üdvözöltek azokat a törvényeket, a melyek a mostoha sors, az előző századok mulasztásai s saját büneink által ránk nehezedett szegényteljes és lealázó állapotokat voltak hivatva megszüntetni, a me-lyek ledöntöttek a választó falakat ember és ember között és testvéri kapcsot létesítettek a jogegyenlőség dogmája által, az által, hogy arányt hoztak a jogok és kötelességek közé, a melyek által szabaddá lett a föld. A gondolat, a szó, az ember; mely törvényekben oly

vívmányok foglaltatnak, melyek hazánkat egyszerre sza-bad, modern demokratikus állammá tették. Midőn tehát ezen törvények szentesítésének 53-dik évfordulóját ün-nepeljük, tulajdonképen az eszmék harcának és annak a nemes küzdelemnek dicsőségét kívánjuk ünnepelni, mely hazánk legjobbjainak: Kőlcsey, Szechenyi, Kos-suth, Deák, Eötvös s más jelesainknek erejét, törekvé-seit és állhatatos tevékenységét egy negyed századon keresztül foglalkoztatta a sajátban épügy, mint a meg-és országgyűléseken.

De felmerülhet az a kérdés: nem zavarja-e meg érzelmeink harmoniáját az, ha március 15-ike mellett április 11-ét is ünnepeljük; megér az áldozati láng mellett, melyet szívünk oltárán a március 15-iki ifjúság emlékének meggyújtott, azon koszorú mellett, melyet az ápríl 11-iki szereplőknek homloka körül fonunk? Március 15-ike egy Petőfi, Jókai, egyzóval a költők napja, április 11-ike a Szechenyi István, Deák Fe-rencz és Kossuthé; március 15-ike a fiatalok diadala, április 11-ike az országgyűlés, az ország választótlaj-nak a győzelmét jelenti; március 15-ike a sziv ünnepe, mely ellentállhatatlanul ragadja tova az embereket ha-zafias ideáljainak régióba; április 11-ike a haza javáért aggodó a dolgozó államférfiai bölcsessége, március 15-ike a saját felszabadulásának a napja, április 11-ike pedig a majdnem 1000 éves rendi alkotmány megdőltenek és a népképviseleti alkotmányunk születésének az ünnepe.

Mi volt a magyar állam 1848. előtt? Egy por-tokra és felekezetekre bomlott, omladozó középkori alkotás.

Életkérdés volt tehát szakítani a multtal s befoga-dni az új eszméket, melyek megmaradását biztosítani voltak hivatva.

E drága földet csak egyszer hódította meg nem-zetünk, de hogy megtarthassa, két ízben kellett gyökeret vernie: Szent István alatt a kereszténységgel és 1848-ban a jogegyenlőséggel.

Töröküdni fogok a 48-iki átalakulások nagy kor-szakát a történelmen bölcsészetenek faklyafényével meg-világítani s az okok és okozatok egymásba kapcsolódó láncolatát feltüntetni, azaz az előzményekre és követ-kezményekre a közbeeső fejlődés fokozatainak pontos jelzésével rámutatni. Ebből ki fog tűnni, hogy bármily rohamosnak látszik is 1848-49, bármily vulkányszerű is a nemzeti őserőnek kitörése, bármily rombolónak lássék is a reformok, utjások kiömlő lávája, mely egy egész régi világot döntött rövid néhány hónap, jobban mondva

egy hónapi idő alatt romba: mindez a magyar állam helyzete, a mult eseményei és az európai népekkel való szolidaritásunknál fogva régen elő volt készítve és más-kép alig is történhetett. Az az óriási explosio nem volt más, mint a visszafojtott erőök erőszakos, de természet-tes kitörése

Magyarország végzető Mátyás váratlan halálával és II. Ulászló királyllyá választásával kezdődik. E két szerencsés len esemény szülte a mohácsi vérdí, a minck az lett a következménye, hogy népünk két hódító ha-talmába került: az egyik fogyerrel ideiglenesen, habár má-félszáz esztendőre hódított meg, a másik a szellem, a felfogás, a nyit erőszak és mester-éges elnyomatás eszközeivel akart alkotmányos szabadságainktól, nem-zetiséginktől, vagyoni jólétinktől megfosztani, hogy egy hui ábrándkép után itelve Magyarországot, melyet az önálló fennmaradásra erőlkönnel tartott, a nagy római, majd később az osztrák császári birodalom egyik, ön-állóság nélküli alkotó részévé, tartományává togye, mely egytuttal épügy, mint a többi osztrák örökös tartomá-nyok, az uralkodó autokrata akaratának legyen alávetve.

1526-tól 1848-ig, illetve 1867-ig Magyarország története kétfőre veltő vissza: a török elleni elethalál harcra, mely egészen 1686-ig tartott, s önféltélemig még azután is a XVIII. század közepéig s a Habsburg-ház beolvasztó törekvései elleni szakadatlan küzdelemre. A folytonos belső és külső viaskodásban kimerült nemzet nem is volt képes az utóbbiak ellentállani; Boesky, Bethlen, I. Rákóczy György diadalmos sa adásharczait követék a mindinkább jelentkező rókimerülés folytán Thököly és II. Rákóczy Ferencz magasztos, de tragikus kimenetelű felkelései és az 1711-iki számai béke, mely után népünk halálos elaláltságra látszott mérülni.

A Habsburg és Habsburg-Lotharingenházbéli ural-kodók rendszerint nem a nyit erőszakot használták ellenünk. Mindősze háromszor alkalmaztak 362 esztendő alatt nyit erőszakot és alkotmányrablást ellenünk: I. Lipót, II. József és az 1848-49-iki szabadságharc le-győztesége után. De inkább a hosszú, de biztos beolvasz-tás politikájra léptek.

E 300 évesnél hosszabb ideig tartott balvégzeté-hez járult a belviszály, az, hogy Magyarországon a különböző rendek és osztályok mind ellenségesebben kerültek egy-mással szembe.

Minddehhez járultak az országunk tetemes területi veszteségei: Dalmácia, Haliés és Lodomeia, a XVI. szepesi város már régebben megszűntek a magyar szent

korona alkotó részei lenni; Erdély is különvált 1540. óta és egészen önálló jogfejtést vett. Nem szabad figyel-men kívül hagyunk azt a körülményt sem, hogy az ország lakossága 7 nagyobb vallásfelekezett között osz-molt meg, melyek nem ritkán harczot folytattak egymás ellen. Aztán ne feledjük, hogy a nemzet őserője, össze-tartó kapcsa, talizmánja, a nemzeti nyelv a 300 esz-tendő korban mind jobban hanyatlott.

Ily körülmények közt a magyar alkotmány csak látszatnak nevezhető, ts a politikailag, nemzetiségileg, gazdaságilag, kulturailag hanyatló Magyarországgal szem-ben mit adott nekünk 1848. alkotó munkája?

Ne gondoljuk, hogy a hanyatló, a haladó és az újjaszultó Magyarország között betöltetlen út tártog. Nem 1848-nak alkotásai, majdnem 60 évi munka rész-szerű reformjainak gyümölcsei. Már 1790-91-ben kezd a II. József-féle támadások következtében feledni a magyar, s a francia forradalmak hatása alatt meg-ragadja a reformok utáni vágy. Újra biztosítani akarja az ország alkotmányos jogait az 1792., 1804., 1807., 1825., 1827., 1830., 1832-36., 1844., 1847-iki ország-gyűlés egyes törvényeikkel.

Említsem-e Kazinczykat, Berzsényinek, Kőlcsey-nek, Vörösmartyának, Czuczornak irodalmi renaissanceát. Szóljak-e Festetich György grófról és Georgiconjáról. A A nemzet napzsámosairól Fay Andrásról, Földváry Gáborról?

Kell-e jellemezem a nagy Szechenyi István mű-köd-sét és ezek mellett jelezsem-e azokat a külföldi eseményeket, melyek befolyása végzeteszerűen sodorta nemzetünket 1848. március idusa és ápríl 11-ike felé. A francia forradalomtól kezdve ott vannak a német nemzet harczi Napoleon ellen, az 1830-iki belga forra-dalom, a lengyel szabadságharc, az 1848. febr. 22-iki párisi forradalom, Lajos Fülöp trónjának rombadölte, az 1848. március 13-iki bécsi forradalom stb. Ezeknek hire vilámlütésékként futotta át a nemzet lelkét.

Ime ezek azok a főbb okok, melyek láncolata teremtette meg a 60 év időtartama alatt 1848-at; ime azok az alapkövek, melyek a modern állam kiépítésé-hez fundamentumul szolgáltak.

Tudjuk, hogy a „Talpra magyar, hi a haza” vészharang volt, melyet egy összeomló mult felett háromszázados elnyomatás, élni vágyás és trespédre kárhoztatás felett huztak meg. A mi akkor történt, az csak annak volt alkalomszerű revalitója, mi a nemzet jobbjainak értelmében és érzelmeiben már régóta ál-pol-

Bedő Ferenc bizottsági tag érdemeit s indítványára a bizottság: fájdalmanak és őszinte részvételnek jegyzőkönyvi kifejezést adott. D a m o k o s Andor dr. alispán székelykört jelentésében feltüntetve a központi ügyforgalmát s kimutatta, hogy március hóban 145 drb egy erre érvényes külföldre szóló utlevelet adtak ki. Az előirt pénztárvizsgálatok megvoltak s ez alkalommal vette át Ferenczy Ferenc pénztári ellenőr ebbeli teendőit Dobay Zoltán pénzt. tiszt kezéből. Kijelenti, hogy a legbehatóbb részletességgel, több napon át folytatott vizsgálat alkalmával semmi említésre méltó rendetlenséget, vagy szabálytalanságot nem észlelt. A főszóráz mindenütt a legnagyobb rendben folyt le s ugy ez, mint a sorozási munkákat kellő előkészítéssel, valamint a nyilvántartási és mozgósítási iratoknak kiváló pontossággal történt vezetése a vizsgáló bizottság teljes elismerését érdemelte ki, sőt a katonai hatóságok részéről ezen körülménynek felsőbb helyen leendő kiemelésre is elhatározottat. A hadkötelesek arányszáma kedvező emelkedést mutat. A márciusi közgyűlést megelőzőleg főispán számonkérő székelt tartott és sajnosan észlelte egyes fejeleim ügyeknek az elsőfokú hatóságok egynemelyike által való elfogadhatóságát. Tüzetes vizsgálatot tartott és az elfogadható indok nélküli mulasztás megtorlása iránt intézkedett. Az alispáni ügykört érdeklő ágazatokban rendet és pontosságot konstalt. Alispán örömmel jelenti, hogy az 1900. évi zarszámadással tul kiadás nem volt, sőt némi megtakarítást ért el. Az új tisztviselők (Ferenczy és Pálffy) bejelentése után, mint közigazdasági életünket igen közelebr érdeklő és felelő érdemteljes körülményt jelenti a vármegyénk főispánjának sikeres közremunkálása folytán megindult letermelési akciózt s a lenkikészítő gyár létesítése érdekében a földmívelésügyi miniszter részéről tapasztalt kiváló jóindulatot. A gyár felállítására a megállapodások megtörténtek és ezzel közigazdasági viszonyainknak nagy mértékben való előnyös fellendülése bizton remélhető. Ezután Ferenczy Gyula vm. árvaszei elnök tette meg havi és évnegyedest jelentését. Majd Lengyel József dr. vm. tisztifőorvos jelenti, hogy az egészségügy az előző hónapoz viszonyitva kedvezőnek mondható. Az előfordult hevenyfertőző bántalmak jóval kevesebb számban voltak s a magán orvosi gyakorlatban észlelt betegségek esetek is enyhe lefolyás mellett gyógyulással végződtek. A muzsai iskolát márcz. 10 en megnyitottak, a kislányosít pedig rocsoló toroklob és vörheny fellépése miatt április 15-ig zárva tartani rendelté véleményére az alispán. A kózkórházban 186 beteget ápoltak a februárul maradt 41 férfi és 47 nővel együtt. A márciusban megtartott főszórázon 1941 védőkötés közül 710 alkalmas volt, a polgari enőkök felülvizsgálata kuldtek 51-et, különböző börtetbegek miatt 24 kórháza került. S a n d o r M o z e s kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy tollnoka újában is 14 iskolát látogatott meg s azok a vagyai és bethfalvi kivételével a jogosult varakozsának megfelelnek. Előbbinél az iskolapult gyökeres kijavítása, utóbbinál pedig teljes újra-építése szükséges. Intézkedés mar előzőleg megtörtént. A tanév alatt 98 iskolalátogatás történt. A költség kimerült. A 800 K atalányból csak 104 K 66 f maradt, mely elhalaszthatatlan utazásokra nemhogy elég volna, de tul is haladják azt. További látogatások csak új hitel engedélyezése után történhetnek. D i e m a r Károly kir. ügyez jelentése szerint a kir. törvénysek és jarasbíróságok foghazaiban 7 vizsgálati és 80 elített fogoly volt. R o e d i g e r Gyula p. u. ig. helyettes jelenti, hogy egyenes adóban 3842 K 21 fillérrel több, hadmentességi díjban 30 K 52 f kevesebb, bélyeg-és jogill. 9824 K 83 f több, fogyasztási és italdoban 4042 K 88 f kevesebb és dohányjövődékben 2444 K 93 fillérrel több folyt be, mint a megelőző hónapban. L e i c h t n e r Gyula mérnök tette meg az építészeti hivatal részéről havi jelentését, melyből kitűnik, hogy a marosvásárhely-gy.-szimiklói áll. közúra szükséges fedanyag biztosítása tárgyában tartott arlejtés eredményes, míg a hejjasfalva-csikgyimesi pályafeltemelési munkák arlejtése eredménytelen volt s ez utóbbi házilag fogják vegrehajtani. A tvh. közutak jók voltak és a szükséges fedanyag hazilagos előállítására irant intézkedések történtek s ez — a jeientes szerint — valószínűleg kedvező anyagi eredménnyel fogkeresztül vitetni. A szikralvi vicinális közúton levo hid biztonságga vegett az intézkedés megtörtént. Végül Z o n d a József törvényhatósági m. kir. alatorvos igen örvendetes jelentést tett, a mennyiben az alategészségügy mult havi állapotát nagyon kedvezőnek mondja. Sem a városban, sem vármegyénk területén egyetlen aialt sem hullott el. Ugron János sürgette a magyarhermanyi csendőr-őrs felállítását, mert ott valóságos ostromállapot van. Diemar kir. ügyez kijelenti, hogy ott a közbiztonság tényleg veszélyeztetve van. Az őrs felállítását kerik, melyhez statisztikai adatokat a kir. ügyez szolgáltat. Ugron sürgeti a keményseprének a vármegye területén való intenzívbe ellenőrzését. Bögözben 2 év óta nem seprtek. A cseledumzerakra is felhívta a figyelmet. Alispán minden lehető intézkedést megtesz. A farczádi jegyző fizetését a községek hozzájárulása kívül 280 koronával hajlandó potolni a belügyi miniszter. A havi jelentéseket tudomásul vettek s a több mint 60 pontból álló tárgysorozat letargyalása delelőt veget ért.

Adatok. A marosvásárhelyi híres Telek-könyvtár alapításának történetéhez igen érdekes új adatokat közöl ifj. Bidas István tehetséges fiatal székely írónk, kit mai nappal lapunk munkatársai között üdvözölhetünk. Fejtegetésének alapja közvetlen forrásból: Mihelyes Jánosotl származik, aki Telekli Sámuel graf kanצלár oldalánál szerepelt. A 13 oldalra terjedő kis füzet a szerzőnél Maros-Vásárhelyt kapható.

A bethfalvi ev. ref. egyház keblu tanácsa és dalkara március hó 17-én temploma javára hazafias ünneppélyvel kapcsolatos tanczyalmat rendezett. Ezen mulatság ugy erkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült. Az erkölcsi sikerben igen nagy részt jut magoknak a szereplő egyéneknek, kik lelkiismeretes munkát végeztek. Baczó Lajos ref. lelkes alkalmi beszéde, Szakács Ladis és Kardalos Berta dalkari tagok ügyes szavalatai, valamint a csaknem régen alakult egyházi vegyes dalkar rövid idő aialt felmutatott bámulatos tevékenységre való esinos szereplése: a szép számban összegyűlt, előkelő közönségnek teljes meglepédesére és lelki gyönyörűségére szolgáltak. Az estély bevétele volt 242 K 32 f, kiadása 173 K 11 f, tiszta jövedelem 69 K 23 f. Felülfizettek: Sebasi Akos kir. közejgyzó 5 K, Gállyi Kálmán főszolgabíró 4 K, Nagy Ferencz vendégloz 3 K 50 f, Szász Bela áll. tanító, Kardalos Mózes, Szakács Ferencz 2-2 K, Benkó Mihály I K 50 f, Rossmann Abel, Péter Albert, Biró Károly, Bándi Denes, Baczó Lajos, Szakács János, Biró Mihály, Balint Daniel, Nagy Elek 1-1 K, N. N., Nagy István, Szakács Aron, Szakács

József, Katona János, Appel Dávid, Török Lajos, Zsidó Borbára, Bokor János (Bethfalva) 50-50 f, Soós Parkas 40 f, Armócz Mihály 20 f, Kálmán József, Beata István, Péter György, Székely Domokos, Nagy Elek, Györfi Mózes 10-10 fillért. Fogadják a nemesszívű adakozók a bethfalvi ev. ref. egyház szives közönetét.

Közütdomásu. hogy a Zoltán-fele esz- és köszvény elleni kenőcsben egy oly kipróbált szert ösmernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15-20 év óta szenvednek s furdóket és különféle szerek eredménytelenül használtak, néhányzori bedörzsölés után meggyógyulnak. Üvege z K Zoltán B gyogytárában Bpest, V., Sétater-utca.

Nyilvános köszönet. Szivem melyéből köszönetet mondok magam és enyéim nevében mindazoknak, kik néhai ferjem Bence Marton ügyvéd temetésén való megjelenésükkel vagy levélben részt kívántak venni keservünkben. Oklondon, 1901. április 12. Özv. Bence Martonné.

Tüzeset. Ége községben e hó 10-én a reggeli órákban kigyuladt Major István csüre, mely csakhamar leégett. Dicsérettel említjük az előjáróságot Ferencz József főbíróval az élen és a tüzölő-egyletet buzgósgukért, melynek tulajdonítható, hogy az oly közeli épületek épségben maradtak és a tűz tovább nem terjedt. A dályai és jásfalvi tüzoltók is megjelentek a vész helyén.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillért közöl a kiadóhivatal.

Két szép nagy szoba azonnal kiadó butorozva vagy anélkül. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Egy 4 lóerejű, jó karban levő cseplőgép teljes felszereléssel, külön herceplővel, mely guboz és dörszöl s a magot tisztán adja — felérésben készpénz fizetés mellett olcsó áron eladó Bibarczfalva Benedek Farkas birtokosnál.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Székely-Keresztur.

Jó családból való fiu könyvnyomdai üzlethez mint tanító azonnal alkalmazást nyer. Egy-két közép- v. polgári iskolai osztály végzése szükséges.

All. kitüntetett hidegen folyó olívausz 50 f és 1-2 koronáért kapható Varga Sándornál Turkeve. Elarúsitóknak árkedvezmény.

Jó és olcsó asztali és esemegyeborok Székely Udvarhelyt Ferenegli Gyulanál kaphatók.

Bérletbe- v. eladó birtok. Székely-Udvarhelyt, a Szászok táborá nevé dülleben, a Ráduly Sándor lövelei és Barra Lajos honoráriuszentártnál lakos tulajdonát képező 16 hold tagosított birtok, melyből 5 hold kaszáló esetleg kisebb-nagyobb részletekben is 3 vagy 6 erve birtok, ugyszintén erckáron is eladó. A bérlet vagy vetel ügyében telvilágosítást a Székely-Udvarhely kiadóhivatala nyújt.

Egy szolgáló a havi bér és egész évi kötelezettség mellett azonnal alkalmazást nyer. lmi és olvasni tudók előnyben részesülnek. Jelentkezni e lap kiadóhivatalában lehet.

Calcium carbidot legelőnyösebben szállít a bosznai vilamos mának magyarországi vezérképviseletje: v alaminat szabadalmakat is kieszközöli és a ki valóbbakat értékesíti; ugyszint mindenmennyiségű és elektroli technikai berendezést jontasán küli: Takacs Győző és Tarsa mérnöki iroda Budapest, VIII. szentkirályi-utca 10. sz.

Közgazdaság.

Kevesebb gabona és több állat.

— Udvarhelyvármegye gazdái különös figyelmébe. —

Irlta: *Pert Jenő* m. kir. állatorvos.

„Ember tervez, Isten végez.”

II.

Hogy valamely állatfajt tenyészünk, el kell határozni, hogy miféle czélra óhajjuk azt tenyészteni, pl. igas lovat katonalovart, vagy hintós lovat, vagy pedig tejelő, husadó, vagy gyapjatermelő állatot óhajunk-e tenyészteni. Mikor ez megvan, következik a tenyészítés legfontosabb ténye, a fundamentum, az t. i., hogy a tenyészczélunk megfelelő törzsananyagot, anyafiallokat megválasszuk és pedig a magasabb árra való tekintet nélkül, mert oly tökélet helyezünk el benne, mely busán fogja megadni kamatait.

Jó apaállatok beszerzéséről és tartásáról pedig gondoskodni a szentesített jogszabály. Ebben tehát eddig sem volt hiány.

Következzen hát az, hogy jól megválasztott anyagunkat szaporítsuk, hogy magukhoz hasonló ivadékokat adjanak. A meglevő ivadékokat pedig neveljük fel magunk a magunk hasznára és benne értékesítsük takarmányunkat. Ne bizzuk azt a gondviselésre, hogy ha felnő, hát meglesz, mintha mostoha gyermek volna. Hanem foglalkozni kell vele, nevelni, tisztogatni kell, rendszeresen takarmányozni, mert a világot sem áll az a nézet, hogy egyen a mennyit akar és ha ez nem segít rajta, hát semmi. Nem, így csak pazarolni lehet.

Ha az állat folytonosan eszik, soh' sem ehezik meg, tehát jó étvágyal nem is chet és pihenésre sincs alkalma, hogy a szervezet táplálására érvényesülhetne a felvett takarmány. Kiserletü uton van bebizonyítva, hogy ha az állat több takarmányt vesz fel, mint a mennyire szervezetének szüksége van, az értéketlenül távozik el a szervezetből. Ha megfigyeljük, a trágyában meg is kappuk a drága pénzen szerzett takarmányt. De ha az egész napi, illetve folytonos takarmányozás helyett azt tennék, hogy bizonyos időben, határozott mennyiségű takarmányt adnának, felényi költséggel jobb conditioba lennének állataik. Még a szegény ember is fele szénáját megtakarítja, a helyett egy kevés szemes takarmányt lesz képes nyújtani állatainak. Szolgáljon példaképpen a katonaló, mely rendszeresen van takarmányozva, sok munka és kevés táplálék mellett elég jól néz ki. (Nem számítva a gyakorlatokat, mikor is erőletett munkát végez.)

A rendszeres takarmányozás sem ér semmit, ha az állatot bedugjuk egy büzös levegőjű, alacsony, piszkos Istállóba, a hol egészégségről és tisztaságról szó sem lehet. Fordítottan hát a szellőztetésre és tisztaságra. Az istálló eszközök közül pedig soh' sem szabad hiányozni a vakarónak és kefének. Ez pedig a legkeve-

sebb helyen van meg. A szegény állatnak mindenfelől viszkot a bőre, melynek vakarásával, dörszölésével egész nap oly munkát fejt ki, mely nem sokkal kevesebb a szántásnál. Vajha belátná egyszerű népünk ezen állat kinzást és ne bízná az esőre állatai megtakarítását.

Ha ezen egyszerű tenyészítés és óvatosság mellett mégis olyan egyedek kaptunk, mely kitűzött tenyészczélunknak meg nem felel, a tenyészczélból feltétlen sejelezzük ki. Ha pedig annyira szaporítottuk a létszámot, hogy számfelüli állataink vannak, ezeket már jó pénzért tudjuk értékesíteni, mert lelkiismerettel lehet ajánlani. Másrészt a tenyészítést ismerve, felkeresi a vevő házánál a gazdát.

Vissza kell tennem még egyszer a földmunkához, azért, mert néhány szóval említett óhajtok tenni a takarmány termelésről. Mikor a gabnatermelés sikertelenségeről írtam, azt nyilvánítottam, hogy foleslegben ne termeljünk. Mi legyen hát a szántófölddel? — Az állam ezen is segiten kíván és lenkiesztőt állít fel vármegyénkben, mely beváltja terményeinket. Sajnos, ezt még nem érlette meg népünk és annak tudom be a csekély számú jelentkezőt a termelésre.

Ettől eltekintve sem maradna paragon földünk. Hiszen ha állattenyésztesünk van, állatainknak nagy a száma, mert ebből akarunk éini, akkor a természet adta takarmányt nem fog elég táplálékot nyújtani. Termeljünk tehát mesterségesen. A földmívelés ezen ágát látam még legkevésbé kifejődve e vidéken. Nemesak löhere és luczera az a takarmány, a mely termelhető, hanem ezenkívül még igen sok, pl. búkköny, baltaezim, kaszanyüg, perjelelek, ebirfelek, csalamadé és még a takarmánynövényeknek egész sorozata. A fűmagyák bevasórolhatók és ép ugy elvethek, sőt még könnyebben, mint a buza. Vannak azután telire eltehető, elvermelhető olcsó takarmányok. Nem ártana a gazdagságnak ez irányban való megismerkedése czéljából vármegyeszerte nepes gazdasági előadásokat tartani.

A meglevő kaszálókat és legelőket nem szabad elhanyagolni, hanem időnként és helyenként, a hol koparodik, fűmagyál behinteni, a görgeteg kövöktől megtisztítani, a vakondutrasókat elsimítani mulasztatlan kötelessége a gazdának, ha hasznót, illetve termelt akar várni földjétől. A sok állat trágyát elteget termel, hogy ezzel azután ma a teendő, azt már mindenki tudja.

Megemlítsre méltó még az olajat tartalmazó növények termelése. Olajító malnok felállításá rendkívül egyszerű annyival is inkább, mert hajtó erő, folyó víz nálunk bőven van. A inellektermékek pedig kitűnő alialti takarmányul szolgálnak.

A mikor ezen ajánlatomat bátor vagyok a gazdáközségnek előterjeszteni, számot vetettem pénzvizonyiavaival. Elképezhető ugyanis, hogy nem lehet ajósól a háza rohanni. Nem lehet egyszerre átváltozni állattenyésző néppe. De mindezesre, ha valmit el akarunk érni, meg kell kezdeni. En remélem, hogy öt-hat év múlva, ha nem is ugy, mint a Simen és Sohnyöly lakóinál, de nálunk is megfordulnának komoly vevők. Szarvasmarha- és sertéskevítelünk — természetesen ha lesz miből — oly szép reményekkel kecseget, mely által biztos megélhetési forráson kívül szép haszon is jögrézik.

Rajta tehát és kezdje meg a haladás munkáját minden gazda, a ki lehet. Erős hitet táplálók az iránt, hogy munkája nem fog kárba veszni.

Madácznak pár szavát idézem befejezésül az elmondottaknak után: „Ember küzdj és bizza bizzál”.

BETEGH PÁL,
felolós szerkesztő és kiadóhivatalos.

Hivatalos rész.

Megszűnt járvány. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 5239-901. alip. Udvarhelyváros polgármestere és valamennyi községi előjáróságnak. Közhírre tével végett értesitem, hogy a Körispatak község lo-állományában szórványosan uralgott rühkört megszűnven, a vonatkozó udvarzárlat feloldatott. Székely-Udvarhely, 1901. április hó 9-én. Alispán helyett Adam Albert, tb. főjegyző.

Arlejtési hirdetmény.

Daróc községében a képviselőtestületnek 18900. számú határozata folytán a **jegyzői lakás felépítendő,** illetve átalakítandó lévén. Ezen munkálatok arlejtés utáni biztosítására hatánapul 1901. évi április hó 24-ik napjának delelőtti 11 órája kitűzetett. Az arlejtés szóbeli lesz, azonban ennek megkezdése előtt szabályszerű írásbeli ajánlatok is elfogadhatók. Kiküldési ár 4600 korona, melynek 10 százaléka készpénz, vagy értékpapírral az árverés megkezdése előtt a községi előjáróságnál letendő.

A részletes feltételek, tervezraj és költségtervezet a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Darócson, 1901. április 10-én.

Török Lajos, jegyző. **Jákobi János,** bíró.

Arlejtés épületátalakításra.

Udvarhelyvármegye homoródi járásban Dálya község közbirtokossága eddig koremszabályos használt köépület iskolának átalakítani határozta s ahoz szükséges köorpiros-ács-és asztalosmunkának arlejtés utáni való kiadására a **folyó évi május hava 4-ik napja** kitűzetett ki.

Felkiáltási ár 1200 korona, minek 10 százalékát vállalkozni akarók bantatpénzül kötelesek előre letenni, a terrajaz és más feltételek addig is a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Dálya, 1901. április 3.

Kandó Károly, körjegyző.

Sz. 2674-901. szb.

Pályázati hirdetmény.

Székely-Keresztur város nagyközségében az egyik **községi születésnői állás** lemondás folytán megüresedvén, ezen állás betöltésére ezenel pályázatot hirdetek.

Ezen állással járó javadalmak a következők: I. 100 korona rendes fizetés a község pénztárából. 2. 40 korona lakbérilleték a község

pénztárából. 3. 2 korona díj minden egyes szülesi segédkezésnél az érdekeltektől.

Minek folytán felhivatnak a pályázni kívánók, hogy a szabályszerű okmányaikkal felszerelt folyamodványukat f. év április 30 áig annál is inkább az alólirhoz adják be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Székely-Keresztur, 1901. március 29-én.

Gáltyi Kálmán, főszolgabíró.

Himző minták

előnyomtatását

Székely-Udvarhelyt, a Kossuth-utczában (Ferenczy Károly-fele ház) fogom ezután eszközölni. Tisztelettel: **Özv. Jedynakievicz Jakabné és leánya Adél.**

BARTHA ANDRÁS
cipészemester
SZÉKELY-UDVARHELYT
Kossuth-u. 21.
(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. község szives figyelmébe a **Kossuth-u. 21. sz.** (Zálogház mellett) egész újonnan berendezett **férfi- és női KÉSZCZIPÓRAKTÁRÁT** és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készit kello gyorsasággal, tartossággal, pontossággal, **jutányos árak mellett** férfi-, női- és gyermekcipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. község bizalmát és megrendeléseit kerik.

Mia

SECESSION?

Figyelmeztetés! A híres **MAUTHNER FÉLE MAGVAK** zacskóin rajt áll a **MAUTHNER-név.** A melyen nincs rajt, az nem MAUTHNERTŐL való és ha mintolyant ajánlják, tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági és kertimagvak nem léteznek, mint a minőket 27 év óta szállit **MAUTHNER ÖDÖN** es. és kir. udvari magkereskedése BUDAPESTEN. Irodák és) VII. Rottenbiller-utca 33. sz. raktárak) (Közti villamos megállóhelye.) Elárnsító) VI. Andrássy-ut. 23. helyiségek) (A m. kir. operával szemben.) 226 oldalra terjedő képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Legégszégesebb és legjobb A PILSENI SÖR! Naponta friss csapolás.

PANAJOTH
ALBERT
 mülakatos
KERÉKPÁR RAKTÁRA
 Székely-Udvarhely. Kossuth-u. 44.
 Nagy választék: *Kaiser-, Styria-, Regent-* stb. kerékpárból. Legolesőbb árak.
 Az összes felszerelések kaphatók. Lakatos munkák, sarkerek, villamos csengők, tüzetek stb. esetleg előnyös részletfizetésre is.
 Kerékpárjavító műhely.
 Csak szolid kivitellel és olcsó ár a jelszavam.

FÉRFI-SZABÓ
 üzlet és készruha raktár megnyitása.
 Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy sok és nagy küzdelem után sikerült üzletem bizonyított ügyeit elintézem és üzletem saját nevem alatt tovább folytatom. Bátor vagyok t. megrendelőim és vevőim nagybecsű figyelmét *Szekely-Udvarhely* a Kossuth-utczában (Budapest-szálloda) mellett) újból megnyitott férfiszabó üzletemre és készruha raktáromra tisztelettel felkérni. Együttal arról is értesitem a n. é. közönséget, hogy elismert jó szövetekből raktáron nagyválasztékú kész férfi- és fiúöltönyöket tartok s azok árait természetesen leszállítottam, hogy a beállott tavaszi időnyre szükségleteit nálam mindenki a legolesőbbban eszközölhesse. — Jelszavam a régi marad, elsőrendű linom szövetekből csinos és tartós ruhát készítek a legméréskelebb árak mellett. A n. é. közönségnek irántam tanúsított szives pártfogásáért köszönetet mondva, kérem azzal jövőre is megajándékozni kegyeskedjék, miután vagyok és maradok kész szolgálattal:
 Ifj. Jakabos György, férfiszabó.

Alapítottatott 1879-ben. Szolid árak!
HODOR KÁROLY
 bádógosmester Székely-Udvarhely (Piaczter).
 Épület- és tornyfedéseket a legjutányosabban elvállal mindennemű kivitellel a legújabb igényeknek megfelelően. Disztárgyak és minden a bádógossághoz tartozó munkákat készíttetnek és készletben tartatnak; így fürdőkádak, konyhaberendezési és gazdasági cikkek. — Vidéki, ugyint helyi építkezéseknél költségelőrányszatok azonnal készíttetnek. — Tartós és felelőség melletti munka, szolid árak.

Uj cipészüzlet! Kész cipőraktár!
SZÁNTÓ, GÁBOS, FERENCZ ÉS KORONKAY
 cipészüzlete
 Székely-Udvarhely, Piaczter (Reiner-ház mellett).

Szives tudomásul!
 Tisztelettel hozzuk a n. t. közönség szives tudomására, hogy eddigi önálló cipészüzletünkkel felhagyva, a helyi piacon
Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay
 cég alatt, a kor követelményeinek teljesen megfelelő, új társas
czipész-üzetet
 nyitottunk. Előnyös összeköttetésünkkel fogva azon helyzetben vagyunk, hogy minden e szakmába vágó megrendeléseket kiváló csuinal, a legújabb divat szerinti, különös gondot fordítva a kényelemre és tartósságra, jutányos árakkal vállalkunk föl.
 A n. é. közönség szives megrendeléseit kérve, bizalmat a magunk számára pontosan elcsiszított munkálatokalkalvanjuk biztositani.
 Szives és tömeges megrendelést kérünk.

Mi a legolesőbb és legegészségesebb ital?
 A szeszes italok között
a sör! a sör! a sör! a sör!
 még pedig
 a **HAURIK-féle** pasteurisalt **MÁRCZIUSI SÖR!**

BALÁSSY IGNÁCZ
 heutes és mészáros üzlete
 Székely-Udvarhely (Kossuth-utca, Budapest-szállodával szemben).
 Naponta friss marhahus, sertésus, borjúhús és kassai felvágott, friss virsli, párisi, szalámi sonka, disznófőszajt, szalonna, zsír, turó a legjutányosabb árakon kapható.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.
 Sürgőnyezim: Balássy Székely-Udvarhely.
 Ugyanott **terményraktár.**

BERKECZY LAJOS
 ÉPÜLET- ÉS DISZMŰBÁDOCS
 ajánlja minden e szakmába vágó munkálatait, u. m.: tornyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádógos munkák, fürdő kádak, lázi cikkek, konyhaeszközök és kertészeti cikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.
 Az üzlet 14 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szolidaságáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást kér tisztelettel:
BERKECZY LAJOS bádógos mester, Székely-Udvarhely.

ELADÓ. Harisnyakötő gép
 teljesen jó karban, családi körülmények miatt **olesőn eladó.**
 Értekezhetni **Gábos Attilával** Sz.-Udvarhely.

Hazai ipar! Szolid munka! Oleső ár!
ALBERT PÉTER kovács mester
 Székely-Udvarhely. Kossuth-u. 74.
 Állandó raktárt tart legjobban elcsiszított és legkülönbözőbb kivitellű modern

KOCSIKBÓL.
 Használt kocsikat becsereél, vagy kijavit a legpontosabban, szolid kivitellel és olcsó árak mellett

A Richter-féle **Horgony-Pain-Expeller** Liniment. Capsici comp.
 egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 30 év óta megbízható beőrzőesésű alkalmazati készvénynek, csuinal és meggyőzőeseknél. Súlyosabb utánzatok miatt beőrzőeseknél, mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéjjegyre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyazóval minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.
 Richter F. Ad. és társa, ossze és kir. udvari szállitók, Rudolstadt.

A legkínőbb, valódi tiszta sört itthon kaphatjuk. Ezzel saját magunknak gazdálkodunk, mert árpa- és komlóterményünk itthon nagyobb mérvben kerül feldolgozásra; így pénzünket sem viszik külföldre és ez minden jó hazafinál irányadó kell legyen a inkább, mint valaha. Különösen mert **Haurik Alfréd** bármely hazai, vagy külföldi készítménnyel a versenyt kiállja s mégis sokkal olcsóbb. Már a tetemes vasuti szállítási költségek is a Haurik-féle sörnél a vevő javára megmaradnak. Ebből tehát mi következik? Nem más, minthogy: minden igaz szekely hazai Haurik-féle szekelyudvarhelyi sört követeljen vármegyeszerte! — Megrendelések: Haurik Alfréd sörgyáros Székely-Udvarhely, czimére intézendők.

Örök áron eladó Székely-Udvarhelyt, a piac Fötérén, özv. Csép Istvánné tulajdonát képező emeletes szegletház,
 mely a város egyik legélénkebb forgalmu helyisége. Az emeleten **hat szoba, konyha, kamra** stb. Földszinten pedig (hol jelenleg Szentpétery Gergely kereskedése van) a szép tágas üzlethelyiségen kívül négy szoba, konyha, kamra, sütőkemence, kitünő záraz pinczék, istálló, sertés- és majorsággajták stb. van. Értekezhetni lehet a **tulajdonosnőnél.**

Mc Cormick Harvesting Machine Company.
Chicagói aratógépgyár.
 Kéveköto aratógép
 Fűkaszáló gép
 Készőrtikészülék
 „Daisi” marokrakó aratógép
 Szénagyűjtő gereblye és kévekötofonal gyártmányai.
 Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!
 Oleső tartalékreszek óriási raktára.
 Tessenek mintaknyvet kérni!
 William J. Stillman, igazgató. Képviseleink: **Rösler és Gábor**, Sz.-Udvarhely Bpest, V. Váci-ut 30.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. közönség tudomására hozni, hogy jó hírnévben 1854. év óta fennálló **Kőbányai Első Magyar Részvény Sörfőzdétől a főraktárt** felállítottuk és egy erre a czélra megfelelő nagy jégvermet építtettünk. — Ajánljuk a legjobb minőségű
KŐBÁNYAI SÖRÖKET
 1/2 és 1/4 hectoliteres hordókban, ugyszintén naponkint frissen és tisztán töltött palackokban előnyös árak és pontos kiszolgálás mellett.
 Üzletünkben kapható naponta friss töltésű, jégszekrénybe hűtött 1 palack márcziusi 18 kr., 1 palack malata sör 2) kr., 10 palackon felül a házhoz szállítva, a palackokat darabonként 10 kr. letét mellett kölcsön adjuk. — A n. é. közönség szives megrendeléseit várva, maradunk kiváló tisztelettel:
Rösler és Gábor,
 az Első Magyar Részvény Sörfőzde főraktára.

Elvem kevés haszon, nagy forgalom.
BARCSAY KÁROLY NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT ÜZLETE, VÁSZON, FEHÉRNEMŰ NAGY RAKTÁRA SZÉKELY-UDVARHELYT (Fötér).
 Van szerencsém a t. czim szives figyelmét felhívni arra, hogy a helybeli piacon (Fötér) **Szabó Ferencz** ur házában megfelelő tökével, egy izlésesen berendezett **női- és férfi-divat, vászon, asztalnemű, menyaszszonyi kelengyéhez tartozó áruraktárt** nyitottam. — Hosszas idők alatt szerzett kereskedelmi tapasztalataim, melyeket részint mint egy elsőrangú czég utazója, részint mint önálló czég tulajdonosa, működésem folyamán nyertem, olyan kellemes helyzetbe juttatnak, hogy **szolid üzleti elveim alapján álta, nemcsak előnyös kiszolgálással, de jó izlésem és kizárólag jó minőségű áruimmal** is a n. é. közönség igényeinek minden részben teljesen megfelellehetek.
 Tisztelettel kérem a n. é. városi és vidéki közönséget, hogy sziveskednének minél gyakrabban b. látogatásukkal módot nyujtani arra, hogy szolid elveim valóságáról kiszolgálásom által alkalmam nyilthassak a n. é. közönséget személyesen is meggyőzőeskedni.
 Magamat a t. czim kegyes pártfogásába ajánlva, maradtam teljes tisztelettel:
BARCSAY KÁROLY.
 Elvem kevés haszon, nagy forgalom.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!
 Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület” **Nagy-Enyeden, 1901. május hó 4-én** tenyészállat-kiállitást rendez.
 Díjazás alá esnek:
 I. Magyar erdélyi fajánál: községi bikák, borjas tehének, tenyésztehének és úszók.
 II. Havasi, esetleg pinzgaui fajánál: 1-3 éves bikák, tehének és úszók.
 III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tenhek.
 IV. Sertés Kiszirtokosok kanjai.
 V. Juhok: Kiszirtokosok kosai.
 Kitéve 50 különlőző díj 1000 K értékben.
 Bejelentések intézendők Székelyhiány Aladár gazdasági egyesületi titkár uhcz Nagy-Enyedre, hol a kiállitást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

Petőfi Sandor
 összes **költeményei**
 Teljes, 450 oldalra terjedő kiadás, Petőfi szobornásával díszített egész vászonkötésben.
1 frt helyett 55 kr.
 Megrendelhető Székely-Udvarhelyt, a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.
A BÜVÉSZET KÖNYVE
 Írta: TOLNAY SIMON.
 Egyszerű olvasás után tüneményeszerű és meglepő mutatványok produkálhatók. A mű 500 magyarázó képvel van ellátva. Függelék
A telepezett spiritizmus.
 Ára díszkötésben **3 frt helyett 2 frt 50 krajczár.**
 Megrendelhető Székely-Udvarhelyt, a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

Hetedik évf.
ELŐFIZETESI Á.
 Egész évre
 Fél évre
 Negyed évre
 Külföldre egész évre
 Papok, tanítók, gazdasági és közs. előjárónak egész tanító-egylet tagjainak, közs. zöknek 5 kor.
 — Egy példány ára 16
 Megjelen hetenkint, vasárnap.
 F
 — szekely
 Általános ism
 hogy a szekely kish
 dusodik, hanyatlík, p
 Oka ennek a r
 mellett a kisbirtoko
 főképedig az, hogy
 magas kamatu kölcs
 nök kamatai sokkal
 tökéit is törleszteni t
 dulni nem képes, ad
 dik, melyeket váltóv
 romlását okozza.
 ismeri.
 Ha vannak is i
 jobban megfelelő, jó
 szabb lejáratu törles
 nyire olyan pénzint
 az Albinától s más
 idegen érdekeket sz
 hogy ősi fajunk ke
 önmagukat a székel
 gyonban és lélekszá
 Fájdalommal ta
 juk szolgáltatában m
 ják a legközelebről
 tai, hogy a mig a s
 határszéli községekt
 fogyott, addig az ol
 porodott. Mutatják
 lyek szerint a székel
 intézetek kölcsönei
 így eladásra kerülő
 tulajdonába mennek
 Már pedig régi
 föld, azé a ha
 volna tehát, ha a sz
 is tetlenül nézné ily
 min legkönnyebben
 erejét összerakva egy
 birtokosság sz
 terent egy olyan pe
A „SZÉKELY-UD
A legsz
 Irta: L
 (A „Székely U
 — Ah! itt van
 zott bennetek arany
 A gyermekek kö
 és azokkal a tisztá,
 cdesen, szeretettel nezi
 galambok, esdve kérte
 — Mesélni? K
 — A nemle sok
 — Már nem tud
 — Csak egyet, c
 — De ha már n
 Sárkita, a legkise
 kerön nézett fel reám
 meszélni!
 — Hát ki tud n
 majd gondolkozom . . .
 — Rendbe odara
 helyezkedtek melletten
 Vártak türelmem
 szivesen segiteneék
 — Hát — figyelj
 az Atlanti tengeren is
 — Afrikába! —
 — Nem Afrikáb
 — Amerikába?
 — Ott. Kint vo
 masan dolgozott, hog
 pénzt akart szerezni,
 beteg apjának, ki Ma
 Egyedül élt sze
 neki senkije, csak az
 volt tőle.
 Hanem a jó fu
 gondolt és sokszor k
 lessék öregségeben